

RICARD FARRÉ

ENRIC CAMBRAY

Les dones salvies
de Molière

LES DONES SÀVIES

de Molière

Dramatúrgia de Ricard Farré i Lluís Hansen
Versió d'Enric Cambray, Ricard Farré i Lluís Hansen.

1672, França. Molière i la Companyia del Rei estrenen una comèdia de costums amb un embolic familiar on s'hi recull l'afany de saber de les dones i posa en evidència un poeta mediocre i cregut de l'època.

2016, Catalunya. Molière i només dos actors estrenen la mateixa comèdia de costums amb un embolic familiar on, amb un joc interpretatiu que trenca les convencions, s'hi recull la burla dels pedants d'avui en dia.

PRESENTACIÓ

Aquest dossier és la història d'un seguit de bogeries, o com a mínim d'idees esbojarrades, que, compaginant seny i rauxa, ha aconseguit arribar a bon port. Començarem, tal com dicta el primer punt de la poètica d'Aristòtil i per tal que el dossier faci goig, ordenant la nostra faula, i cada una de les seves parts, començant per l'ordre natural que és el primer de la primera part.

L'ORIGEN DE TOT PLEGAT

Les dones sàvies neix de la inquietud dels actors **Ricard Farré** i **Enric Cambray** per a treballar en profunditat una comèdia de tall clàssic després d'haver treballat junts en diferents espectacles d'altres gèneres.

Apareix el seu gust per **Molière** i per una de les seves grans obres **Les dones sàvies** responent així a la primera de les inquietuds plantejades a l'hora de començar el projecte. El segon pas és la idea de condensar aquest gran clàssic i aconseguir-lo dur a escena amb tots els personatges, tan femenins com masculins, però només amb els **dos actors**.

En aquest punt apareix la figura de **Lluís Hansen**, escriptor, que juntament amb Ricard Farré es posen a treballar en el text amb el desig de crear una dramatúrgia pròpia on el **fregolisme escènic** i la interpretació en són els pilars fonamentals.

L'espai idoni on succeeix l'acció seria un teatre de petit format o un espai pròxim amb els espectadors, amb l'escenografia i els elements escènics i de vestuari molt acurats per endinsar l'espectacle i el públic en els salons màgics de l'època de Molière.

L'OBRA: ANÀLISI DE L'ORIGINAL

L'original de Molière té clarament dues línies dramàtiques.

L'una és la intriga argumental del conflicte que pare i mare **volen casar la seva filla Enriqueta amb dos promesos diferents**: el pare accepta que la seva filla es casi amb el seu enamorat, mentre que la mare la vol casar amb un personatge que la té embadalida amb la seva retòrica enlluernadora.

L'altra és **el món de les dones sàvies** (la mare, la seva cunyada i la seva filla gran) que es troben per educar-se en el refinament i estudien filosofia, bones maneres i tota la poesia i retòrica possible, per tal de tenir cura del llenguatge gramaticalment impecable i lluir-se en el seu ús davant de tothom. Les escenes que mostren aquest aspecte de les dones que volen ser erudites, queden pràcticament al marge de la trama anterior de rivalitat entre marit i muller per casar la seva filla Enriqueta.

Molière, per il·lustrar aquesta segona trama, va introduir dos personatges molt pedants que llueixen els seus versos ridículs i que s'acaben discutint i insultant entre ells. Aquests dos personatges eren clarament dues persones conegudes i públiques del París d'aleshores. L'un era l'abat i autor Charles Cotin i l'altre era el gramàtic Gilles Ménage. Tots dos van mantenir una discussió pública i pujada de to en l'època en què Molière escrivia l'obra. Quan es va estrenar, tothom va reconèixer qui s'amagava —no gaire dissimuladament— darrere dels dos personatges.

CRITERIS DE DRAMATÚRGIA

Després de debatre-ho, hem volgut ser fidels a la trama del casament com si fos a la mateixa època de Molière, mantenint el to, els valors socials i el llenguatge propis.

Però per ser fidels a la recepció que va tenir l'obra a la seva estrena, ens hem trencat les banyes per poder actualitzar i veure qui podrien ser els Cotin i Ménage actuals. Això ens va portar a fer-nos la pregunta següent: avui en dia, qui s'omple la boca d'erudició, de frases vàcues que tot el seu entorn aplaudeix com si fos un cortesà, però que en realitat és més foc d'artifici de lluïment que res més? La resposta, que com més hi pensem més ens agrada, és que els Cotin i Ménage dels nostres dies són... **els inefables tertulians.**

Així, adaptarem les escenes de recitació erudita de l'original de Molière amb una manifesta transformació dels poemes d'alexandrins barrocs a les frases comodí que fan servir a tothora els tertulians habituals a tots els mitjans de comunicació catalans per parlar de qualsevol tema d'actualitat però, escollint una ambigüitat de lèxic que permeti ubicar el que diuen tan a l'època de Molière com en l'actual.

Mantenint aquest **doblet criteri**, som fidels a la doble recepció que va tenir l'estrena de *Les dones sàvies* a l'època de Molière.

L'ADAPTACIÓ

Tot el capítol anterior estaria molt bé si oblidéssim per un moment l'origen del projecte: representar *Les dones sàvies* **NOMÉS AMB DOS ACTORS**.

I aquí ha començat la feina de debò:

Hem reduït a **vuit el nombre de personatges** (a l'original són tretze), de manera de cada actor n'interpreti només quatre i sense intercanviar-se'ls. Això sí, del sexe que sigui.

Hem aconseguit que les nombroses escenes de parelles (enfrentament pare i mare, enfrentament germana gran i germana petita, escenes d'enamorament o de declaració, etc.) siguin **sempre interpretades pels dos actors**. Això ha comportat que, en alguns casos, la informació o el conflicte que aportava un personatge secundari s'hagi traspasat a un dels vuit principals.

Hem forçat que les escenes de més de dos personatges (fins i tot l'escena final amb tots la família reunida) juguin amb una clara **convenció teatral** on tots els personatges hi siguin presents. Això vol dir que el projecte contempla jugar molt amb les convencions teatrals i amb una tècnica actoral que posarà a prova les capacitat de dur fins a l'extrem el fregolisme d'en Ricard i de l'Enric.

Finalment, com a criteri lingüístic hem fet la nostra pròpia adaptació i hem renunciat a utilitzar el vers de l'original francès o d'altres traduccions catalanes que mantenen l'alexandrí. **El parlar dels personatges serà variat**, dins del ventall dialectal català, en especial per contrastar la parla hiperpurista del grup de les sàvies i pedants amb el parlar de la família i dels criats, amb els trets característics de la oralitat del català.

L'EQUIP ARTÍSTIC

INTÈRPRETS | Enric **Cambray**
Ricard **Farré**

DRAMATÚRGIA | Lluís **Hansen**
Ricard **Farré**

PRODUCCIÓ | Marina **Marcos**
El **Maldà**

ESCENOGRAFIA | Enric **Romaní**
VESTUARI | Marc **Udina**

FOTOGRAFIA | May **Zircus**
AJ. DIRECCIÓ | Júlia **Bonjoch**

COMP.MUSICAL | Gerard **Sesé**
ASS.ESCÈNICA | Júlia **Barceló**

UN ESPECTACLE DE | Ricard Farré i Enric Cambray

ENRIC CAMBRAY

Nascut a Barcelona l'any 1988, és llicenciat en Art dramàtic per l'Institut del Teatre de Barcelona (ESAD). També s'ha format en diferents escoles de Barcelona i Nova York en cant, claqué, clown i esgrima.

Ha format part de més d'una trentena d'espectacles entre els quals destaquen *El joc de l'amor i de l'atzar* dirigit per Josep Maria Flotats al Teatre Nacional de Catalunya i al Teatro Maria Guerrero de Madrid, amb Joan Ollé als espectacles *Doña Rosita la Soltera* també al Teatre Nacional de Catalunya i "De poble en poble" de Peter Handke, amb Àngel Llàcer als espectacles *Molt Soroll per no res* al Tnc i *Geronimo Stilton, el musical del Regne de la Fantasia* al Teatre Condal de Barcelona, al Teatre La Latina de Madrid i en gira per Catalunya i l'Estat Espanyol. També amb Pere Planella ha protagonitzat "Tirant lo Blanc" al Teatre Nacional de Catalunya amb posterior gira per Catalunya. L'hem pogut veure per última vegada protagonitzant *HISTÒRIA* dirigit per Pau Roca, la última producció teatral que s'ha estrenat a la Sala Beckett de Gràcia.

En televisió va treballar durant cinc temporades a la sèrie *El Cor de la Ciutat* de Televisió de Catalunya i ha participat ocasionalment en sèries de cadenes estatals com *La pecera de Eva* o *Hospital Central*. L'hem pogut veure a les tv-movies *Ermessenda* i *Fassman* totes dues coproduïdes per Televisió de Catalunya i Televisión Española.

En cinema ha format part del repartiment de la pel·lícula *Un cuento chino* de Sebastian Borenztein en una coproducció Argentina-Espanyola protagonitzada per Ricardo Darín i que ha rebut diversos premis a nivell internacional entre ells el Premi Goya a la Millor Pel·lícula Iberoamericana.

RICARD FARRÉ

Nascut a Valls el 1988, és llicenciat en Art dramàtic per l'Institut del Teatre de Barcelona (ESAD) i productor d'audiovisuals ràdio i espectacles per l'Escola de Mitjans Audiovisuals de Barcelona. Ha cursat estudis teatrals i ha treballat al costat de professionals com Ventura Pons, Ferran Audí, Jordi Casanovas, Lluís Pascual, Bart Timmer, Bigas Luna, Xavier Albertí, Glòria Balañà, Ricard Salvat, Pere Planella, entre d'altres.

Tot i la seva joventut l'hem pogut veure tant a la gran pantalla com al teatre. Ha protagonitzat, en cinema, l'última pel·lícula de Ventura Pons, *Oh, Quina Joia!* També ha intervingut a *Any de Gràcia* de Ventura Pons, *El sexo de los Ángeles* de Xavier Villaverde, *Ghost Track* de Fabrizio Rosetti i *Elisa K* de Judith Collé i Jordi Cadena. Participa en diversos curtmetratges i és premiat com a millor codirector i millor actor per les peces *Casting de Julietas*, *Bany Rural* i *Rubikat*.

En teatre actualment està representant *L'Avar* de Molière al Teatre Goya sota la batuta de Josep Maria Mestres. En els dos últims anys ha participat en diverses produccions com *Bluf de La Calòrica* a la Sala Beckett, *Balneari Maldà d'Els Pirates Teatre* a El Maldà, *L'hort de les Oliveres* sota la direcció de Xavier Albertí al Teatre Nacional de Catalunya, *Nit de Reis* dirigit per Adrià Aubert a la Biblioteca Nacional de Catalunya i al El Maldà, *Línies* de Marília Samper al Teatre Lliure, *Estripar la terra* de Josep Maria Miró a la Seca-Espai Brossa, *El Cantador* dirigit per Xicu Masó al Teatre Nacional de Catalunya, *Onze.Nou.Catorze* dirigit per Pere Planella al Centre Cultural del Born, *Sing Song Swing*, *Els Guapos són els Raros*, *Perduts a la Viquipèdia*, *Neu Negra*, *El Mestre i Margatita*, *Hurlyburly*, *Comedy Tonigth*, *El Concierto de San Ovidio*, *Un llop fugint d'un eixam de trons*, *El senyor de les Mosques*, i diverses lectures a la Sala Beckett, La Seca i el Teatre Romea.

En televisió actualment ha interpretat el personatge de Jordi Vargas a *La Riera* (TVC). També ha intervingut en sèries com *Kubala Moreno i Manchón* (TVC), *Ventdelplà* (TVC) i Tvmovies com *Mentides* de Silvia Munt. Últimament ha protagonitzat els videoclips de grups musicals reconeguts com Sanjosex o Txarango.

LLUÍS HANSEN

Llicenciat en Economia i Política per la Universitat de Barcelona (1984) i titulat superior en Direcció i Dramatúrgia per l'Institut de Teatre de Barcelona (1999), on va obtenir el Premi Extraordinari en Art Dramàtic. Ha estat becat també per a un curs d'escriptura dramàtica a la Prima del Teatro (San Miniato, Itàlia, 1998). Ha completat la seva formació amb el títol de cuiner (2008) i de pastisser (2012) a l'escola d'hosteleria Hofmann de Barcelona. Des del 2009 és secretari de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana.

En el camp docent, és professor titular de dramatúrgia i escriptura a l'Institut del Teatre, on ha ocupat diversos càrrecs acadèmics. Complementa la docència al Col·legi de Teatre des del 2000 (teoria, literatura i història) i a la Sala Beckett (cursos introductoris, 2002-2008). Fou membre del Consell Assessor del Teatre Lliure amb la direcció de Josep Montanyès (2001-02).

En el terreny de l'escriptura i la dramatúrgia, ha escrit *No passareu!* (2003, III Marató de Monòlegs, publicada a l'AADPC), ha escrit i estrenat *Amor, prozac i dubtes* (2001, Fira del teatre de Tàrraga, i 2002, Teatreneu de Barcelona), ha escrit *Fashion Feeling Music*, ideada en col·laboració amb Josep Maria Mestres i Guillem-Jordi Graells i escrita a partir d'un treball actoral (1999, Teatre Lliure) i ha escrit *Necessitat* (1999, obra becada pel Teatre Nacional de Catalunya), *Ecosistema* (1998, inèdita) i *Christophe* (1997, Premi Josep Ametller de Teatre 1998, publicada a Edicions 62). D'aquestes tres obres se n'ha fet lectures dramatitzades dirigides pel mateix autor. També signà la dramatúrgia de la selecció de peces de Khanoh Levin per a l'espectacle *Això sí que és vida* (2003), dirigit per Peter Gadish. Ha traduït del francès *Antigone*, de Jean Anouilh, *Retorn al desert*, de Bernard-Marie Koltès, en col·laboració amb Carme Portaceli i Pablo Martín, *Pim-pam-pum (Jeux de massacre)*, d'Eugène Ionesco, i *La bonne vie*, d'Enzo Cormann, en col·laboració amb Christine Brenot.

En el terreny de la direcció escènica, a més de la direcció d'*Amor, prozac i dubtes*, ha dirigit l'espectacle *Concert per a cobla, titelles i un drac*, per a la Cobla Sant Jordi (2009), ha dirigit l'espectacle musical *Wimoweh – els camins de la veu*, produït i estrenat per l'Auditori de Barcelona (2001), ha codirigit l'espectacle de circ *Bahia Club de Boni & Caroli* (1999) i ha fet d'ajudant de direcció de *Morir*, de Sergi Belbel i dirigida pel mateix autor (1998).

QUÈ EN DIUEN DE LES DONES SÀVIES?

50

cultura

TEATRE

Ricard Farré i Enric Cambray a *Les dones sàvies*. MAY ZIRCUS / CÍRCOL MALDÀ

Així es tracta un clàssic

Crítica

SANTI FONDEVILA
BARCELONA

'Les dones sàvies' CÍRCOL MALDÀ 9 D'OCTUBRE

Diu el gran director argentí Ricardo Bartís que dirigir un clàssic seguint el text, la didascàlia i les acotacions és molt fàcil, i que el que és difícil, i és l'únic que és assenyat, és fer-ne una lectura personal. Doncs això aconseguen Enric Cambray i Ricard Farré en aquest *Les dones sàvies* en què el mestre Molière satiritza la pedanteria i ridiculesa de l'aristocràcia del seu temps. I és que a *Les dones sàvies* tots els personatges, tret de la criada Martina, estan marcats per la seva irrellevància humana i intel·lectual. El pare és un calçasses dominat per una dona amb un fals amor per les arts i fascinada per un engalipador lletraferit que respon al nom de Cunill. Les dues filles en realitat només pensen a casar-se, i la tieta està convençuda de ser una bellesa irresistible. Fins a vuit personatges que els dos actors es reparteixen en un fascinant exercici de fregolisme, ja sigui girant una bata o posant-se una còfia o una perruca.

És un magnífic espectacle d'estil clown que respecta no tan sols l'argument sinó també part del text original, amb les seves màximes irrefutables, però que introdueix alguns detalls menys clàssics, com la tan actual qüestió de la llengua (Pompeu hi treu el cap), i que fins i tot juga amb la participació del públic en el 5 x 10, un joc sobre la demagògia que fa sucumbir qualsevol que tinguis dubtes sobre la proposta. Si la dramaturgia de Lluís Hansen és molt eficaç, la solvència gestual dels dos actors i, el més important, la claredat en la dicció –que tantes vegades trobem a faltar– són totals.

La troballa és que és una paròdia sense màscara que explota el ridícul de tots plegats amb la intenció, com la que tenia Molière, d'entretenir. I carai si ho aconseguen! —

ENS AGRADA

Grans obres que no et pots perdre

EL CURIÓS INCIDENT DEL GOSA MITJANIT

★★★★
Si voleu saber per què Poi López ha arribat on ha arribat heu de veure'l aquí, descobrint un crim a les ordres de Julio Manrique.
→ Teatre Poliorama.
M: Catalunya. De dj. a dg.

LES DONES SÀVIES

★★★★
L'adaptació de l'obra de Molière del duet Cambray. Farré és, segurament, el més divertit de la cartellera.
→ El Maldà. M: Liceu. De dilluns a dijous.

IN MEMORIAM

★★★★
Lluís Pasqual ha tornat a agafar la ploma per revivir la batalla de l'Èbre amb els xavals que hi van anar, amb la nova Kompanyia.
→ Teatre Lliure: Montjuïc.
M: Poble Sec. De dt. a dg.

CHILDREN OF NOWHERE

Fabrice Murgia torna a Temporada Alta per ficar-nos en un camp de concentració de Xile.
→ El Canal (Sall). Ds. 26.

MÉS APLAUDITS

En cartell |

1. Gabinete Onírico
2. **Les dones sàvies**
3. Macbeth
4. La Cubana: Gente bien, el musical
5. El niño de la tele
6. Quítapenas
7. MARILULA
8. La pois
9. Improshow
10. Els mots i la cosa

LES DONES SÀVIES, ENTRE ELS 20 MILLORS ESPECTACLES DEL 2016.

15 'LES DONES SÀVIES' Dir: Ricard Farré / Enric Cambray

Enorme petita producció feta des de la intel·ligència i el talent per dos actors i directors que fan tots els papers de l'auca. Una actualització de la crítica de **Molière** a la pedanteria i l'afany d'aparentar. I un altre encert en la programació del Maldà.

3 alacarta

BUSCA VÍDEOS:

Per canal

Per programes

Per col·leccions

3 alacarta

BUSCA VÍDEOS:

Per canal

Per programes

Per col·leccions

TELENOTÍCIES

TOTS ELS VÍDEOS

WEB DEL PROGRAMA

"Les dones sàvies" una joia en una sala petita, al Maldà

08/10/2016

5

INSERIR

Les sales més petites donen, molt sovint, grans sorpreses: és el cas del Maldà i l'enginyosa versió que hi han estrenat fet dos actors joves d'una obra de Molière. I amb crítica als omnipresents tertulians inclosa.

ELS MATINS

TOTS ELS VÍDEOS

WEB DEL PROGRAMA

Nova versió de "Les dones sàvies" al teatre Maldà

04/10/2016

1

INSERIR

Anem amb Toni Puntí a veure aquesta adaptació del clàssic de Molière que carrega contra els tertulians de televisió i ràdio. L'estrena va acabar amb una llarga ovació.

RECONeixEMENTS:

PREMI BBVA DE TEATRE 2017 MILLOR ACTOR EX AEQUO PER ENRIC CAMBRAY I RICARD FARRÉ PER LA SEVA INTERPRETACIÓ A "LES DONES SÀVIES" DE MOLIÈRE.

NOMINATS A MILLOR ESPECTACLE DE PETIT FORMAT ALS PREMIS BUTACA DE TEATRE 2017.

NOMINATS A MILLOR ESPECTACLE REVELACIÓ ALS PREMIS DE LA CRÍTICA 2017.

"LAS MUJERES SABIAS" SE ESTRENAN EN EL 40 FESTIVAL DE TEATRO CLÁSICO DE ALMAGRO CON GRAN ÉXITO.

Sábado, 15 julio 2017

LOS PEDANTES NO GUSTAN NI EN EL SIGLO XVII NI EN EL XXI

‘Las mujeres sabias’ de Molierè siguen estando en boga

Marcar como favorita

Enviar por email

Me gusta 8

Twitter

G+

Ciudad Real | Raquel Montero Comentarios

Tras varios siglos de diferencia, lo que está claro, es la manera de pensar que un individuo tiene con respecto a lo que está bien o está mal. Ya puede ser en el pasado, como en el presente, e incluso en el futuro seguirá estando mal. La pedantería es un defecto capital por el cual la sociedad critica y desenmascara a ese tipo de personas. En este caso Molierè escribió 'Las mujeres sabias' para ridiculizar a esas personas que se creen por encima de los demás sin tener idea.

Foto: Alberto Puertas

La sátira que escribió Molierè en 1672 está muy en boga, ya que hoy día la hipocresía es algo que reina por doquier en la sociedad actual. Por ello, en esta comedia se intenta ridiculizar a esa sociedad que con afán de aprender, se dejaba llevar por los literatos pretenciosos. En este caso, Pedrojete, que con su oratoria tiene obnubilada a Filaminta, que no ve más allá que en su afán por saber más que nadie y presumir de ello.

Tan sólo dos actores dan vida a los ocho personajes que se desarrollan sobre las tablas del Patio de Fúcares. Enric Cambray y Ricard Farré combinan un vestuario sencillo para caracterizar a cada uno de sus personajes, conquistando con su buena interpretación a los presentes en la calurosa noche almagreña. Enriqueta, Beilisa, Crisal, Pedrojete son encarnados por Enric Cambray. Por su parte, Ricard Farré hace de Amanda, Clitandro, Martina y Filaminta. Ambos consiguen un juego interpretativo que rompe las convenciones arrancando la carcajada.

Comedia divertida que engancha al espectador desde que el telón se abre, incluso los hacen partícipes de ese juego de palabras que Pedrojete ha inventado. Con ello quiere demostrar con tan solo cinco columnas, divididas cada una de ellas en diez partes, se logra hacer una combinación perfecta eligiendo números aleatorios del uno al diez. Una vez elegidos los números se forma la frase para dar la explicación a un tema que ha propuesto un espectador. Lo mismo pasa con el papel de notario, que es un señor del público quien redacta la carta en la que quieren casar a Enriqueta sus padres, aunque más bien es la madre quien lo pretende.

La sátira va más allá de la pedantería, puesto que el amor puro es el que triunfa al final, ya que Enriqueta y Clitandro están enamorados. El padre accede a casarla con él y se compromete, pero su madre tiene otros planes, casarla con su admirado Pedrojete. Sin embargo, la sabiduría de la criada, que ingenia escribir unas cartas falsas a sus señores, a pesar de que la habían despedido, es la que logra desenmascarar los intereses del pedante, que cuando ve que no puede conseguir nada a cambio, desaparece, sin embargo, el que verdaderamente se casa por amor, es el que se ofrece a casarse con su amada.

Sorprenent Molière al Maldà

CRÒNICA Enric Cambray i Ricard Farré broden una reduïda versió de 'Les dones sàvies'

MARTA CERVERA
BARCELONA

Enric Cambray i Ricard Farré han convertit la comèdia *Les dones sàvies*, de Molière, en un apassionant desafiament teatral al Maldà. Tots dos sols són capaços de seduir el públic amb una versió reduïda i plena de ritme en què cada un interpreta quatre personatges. El muntatge concentra en una sola hora la comèdia de cinc actes en què l'autor francès deixa en evidència la pedanteria de certs intel·lectuals reflectits en la figura d'un personatge que el públic del 1672 de seguida va saber identificar.

En la versió de Cambray i Farré, amb dramaturgia de Lluís Hansen, els dards es concentren en la figura del senyor Cunill, a qui el públic identifica amb facilitat amb un famós rei de les tertúlies televisives. L'estel·lar cançó que es marca Cambray en la presentació del personatge constitueix un dels moments àlgids d'un espectacle tan auster com imaginatiu.

FIDEL A L'ORIGINAL / Tot i les retallades i els gestos de complicitat a la nostra època, el text és bastant fidel a l'original. Aquesta versió catalana mos-

tra l'obsessió pel treball de Pompeu Fabra de Filaminta, que, per a desesperació del seu marit, s'ha convertit, amb la seva filla gran Armanda i la seva germana Belisa, en addicta al bon ús del llenguatge. Fins al punt que ha acomiadat Martina, única criada que cuinava bé, a l'hegament la seva incapacitat per parlar amb propietat. Només Enriqueta, la filla petita del matrimoni, s'ha rebel·lat contra la tirania de les lletres i ha declarat el seu desig de casar-se amb Clitandre, antic pretendent de la seva germana gran. El pare accepta de bon grat el noi, però la mare vol casar-la amb l'home que més admira, el setciències senyor Cunill.

Encara que no està en vers, l'adaptació de Lluís Hansen és bastant fidel a l'original i els actors s'esforcen per mantenir el ritme de la peça amb ràpids canvis de personatge. El vestuari, unit a la gestualitat i el to de veu que identifiquen cada rol, permet disfrutar d'un interessant joc amb canvis vertiginosos. Un treball impressionant.

Cambray i Farré han superat amb nota la seva ambiciosa aposta i van merèixer els calorosos aplaudiments del públic que va abarrotar la petita sala del Gòtic dilluns passat. ■

Crítica de teatre

Molière en la era del «tertulianés»

LES DONES SÀVIES
Autor: Molière. Direcció: Ricard Farré i Enric Cambray.
Dramaturgia: Lluís Hansen.
Interpretes: Enric Cambray y Ricard Farré. El Maldà, 5 de octubre.

SERGI DORIA

Como la pedanteria no tiene edad, nada extraña la vigencia del Molière de «Las mujeres sabias» en la Cataluña de 2016. Conscientes de ello, Ricard Farré y Enric Cambray han adaptado esta pieza de 1672 para reflejar la preciosa ridiculez de los tertulianos que opinan y «piulen» en formato Twitter de todo lo divino y humano. Haciendo «tots els papers de l'auca», Farré y Cambray han tomado esa comedia de costumbres para denunciar la perversa combinatoria de frases estandarizadas y eufemismos que compone ese lenguaje que no dice nada y que Antonio Burgos ya bautizó en las páginas de ABC como «tertulianés».

Ahora Amanda y Belisa son las mujeres sabias que se pasan el día encadenando frases en catalán normativo mientras desprecian a la criada Martina porque habla con castellanismos y modismos gerundenses. La vieja querrela sobre el Noucentisme, que coartó toda expresión popular e introdujo galicismos para diferenciarse de la lengua española provocando el ostracismo de Vilanova, Rusiñol o Narcís Oller y encumbrando a los ininteligibles imitadores de Xènius, se reencarna en el personaje del Sr. Cunill, ejemplo de la huera facundia tertuliana.

El honesto Clitandro y la criada Martina -apoyados por Crisal, -el padre de Enriqueta- se coaligarán para que que la joven evite la boda acordada por su madre y su tía con el Sr. Cunill, ese «pico de oro» que solo aspira a apoderarse de la dote de su prometida. Con un biombo multiuso, el dúo Farré/Cambray se despliega en ocho personajes con momentos hilarantes como la demostración que hace el Sr. Cunill aplicando la fórmula del cinco por diez; esto es, combinar de forma aleatoria fragmentos de frase hasta componer esas respuestas rimbombantes con la que se puede contestar a cualquier pregunta sobre cualquier tema sin decir nada.

Enric Cambray entona la canción del Sr. Cunill «que enamora a las tías con el uso de la Gramática» y el público ríe con ganas. Ricard Farré borda a esa criada Martina que afirma que no conoce a la señora Gramática. «Les dones sàvies» es un ejemplo de versatilidad actoral y de cómo adaptar un clásico desde el minimalismo escénico para subrayar la vigencia de su moraleja.

Jofre Font

2 de novembre a las 8:52 · 🗣️

És veritat que ho suen moltíssim, però com arriben a disfrutar aquest parell a l'escenari.

Això es nota i nosaltres, el públic, també ens ho passem de conya veient-los en aquest magistral joc teatral i interpretatiu que és el frenètic i divertidíssim "Les dones sàvies" amb Enric Cambray i Ricard Farré a El Maldà.

Acaba demà amb les entrades, merescudament, exhaurides de fa molts dies un espectacle cridat a tornar una i moltes vegades més.

Teatrerus, alerta quan tornin!

Elisenda Roca

26 de octubre a las 21:40 · 🗣️

Tremeeeeendooooos!

Quin bombó farcit de petazetas que esclaten sense que t'ho esperis! Riure a l'engròs i al detall.

Extraordinaris Enric Cambray i Ricard Farré en un treball teatral de fregolisme frenètic i personatges memorables.

Plaer absolut: Maldà ple i dret aplaudint aquestes dues feres.

D'acord, les entrades s'han exhaurit. Peeeeero jo era a la llista d'espera i aquesta nit m'ha tocat la rifa!

Truqueu al Maldà i que tingueu sort.

De res.

Això d'en Cambray i d'en Farré

Publicat en 1 novembre, 2016 | [Deixa un comentari](#)

Ara que el cursilòmetre viatja lliure i la xerrameca inunda el timpà, justament en aquest temps en què la tribu creu que amb somriures ja en tindrem prou per a ser lliures i desvetllats, ara resulta més oportú que mai tornar a *Les Femmes savantes*, el magistral text on Molière no només escarneix la pedanteria insofrible dels intel·lectuals amanerats del seu temps sinó que -potser encara més important- ens torna a demostrar com l'astúcia (i un punt just de cinisme) són molt més definitoris que l'amor i que la resta de sentiments bonhomiosos a l'hora d'ordenar la societat i de fer realitat els seus propòsits més nobles.

Aquesta és la lliçó que Molière encara ens regala de franc i per molts anys en aquest història del casori d'Enriqueta i Clitandre (Da Ponte i Mozart hi pensaran encara més al *Così fan Tutte*), dos caganius entranyables que han comès la temeritat d'imaginar que l'amor persistent pot fer rutilar la vida, esperit naïve que no obstant desemmascara la manca d'empatia familiar, conformada per imbècils morals i grans calçasses. Trobar el punt just entre la salvació de les passions ennoblides i la hipocresia que sovint les vehicula: aquesta és la lluita moral de la Il·lustració i molt em temo que poca cosa hem avançat.

Lluís Hansen ha fet present *Les Dones sàvies*, intercanviant la figura de l'intel·lectual de saló per la del tertulià, aquesta pamema ridícula que hom practica sovint i que fa passar repulsiu el tràfic d'opinió per una reflexió pretesament enterenimentada. La dramaturgia llisca meravellosa entre l'adorable senyor Conill (hi veureu l'acumulació sintàctica d'una de les estrelles mediàtiques de la pàtria), amb una Filaminta deliciosament convertida en apologeta radical de la gramàtica fabriana i la tieta de la família reviscuda en una actriu deformada dels cinquanta que es passeja dansant el seu delirium.

Però el que us escric no seria res sense això d'en Cambray i d'en Farré, dos actors d'excepció que han decidit trencar la norma i parlar en català a l'escenari sense destrossar-ne la fonètica. Els nanos es *casquen* a duo tots els personatges amb l'ajuda d'un paravent i quatre abillaments, els païos modulen la veu per adaptar-la a cada persona sense resultar ridículs. Això d'en Cambray i d'en Farré és d'ovació, és un retorn a la normalitat de veure teatre modern sense mariconades ni actrius d'afectació que xisclen a les ordres del pèrfid Sergi Belbel. Això d'en Cambray i d'en Farré és la rehòstia, és normal, és pur teatre.

En qualsevol indret civilitzat, hi hauria mil sales del país que es barallarien per dur aquestes *Dones Sàvies* a escena. Això d'en Cambray i d'en Farré no pot quedar així. Això d'en Cambray i d'en Farré és tan civilitat que fa por. Amb aquests dos homes, qui necessita femelles sàvies.

14.10.2016 CRÍTICAS

Cuestión de género, clase y gramática

El Maldà nos deleita con un acercamiento a una de las obras de Molière menos representadas por estos lares. LES DONES SÀVIES resulta un magnífico montaje que traslada el contexto original francés (1672) a la Catalunya del siglo XXI. Comedia de costumbres y, como en el original, burla a los pedantes de hoy en día.

En 1999 subió a las tablas del Romea una versión de LES DONES SÀVIES dirigida por Rosa Novell y con traducción en verso de Josep M. Vidal. Para esta ocasión, los cinco actos se han unificado en un único bloque de poco más de una hora de duración. La dramaturgia de Lluís Hansen, así como la concepción de esta puesta en escena, a cargo de Ricard Farré y Enric Cambray (también intérpretes), entienden la necesidad de presentar esta pieza en el contexto geográfico y cultural de hoy en día. Y casi dos décadas después del anterior montaje, el autor sigue teniendo mucho que decir. Que decimos.

Hansen, Farré y Cambray alcanzan la excelencia en el posicionamiento y distanciamiento firme que mantienen con el espíritu del material que se traen entre manos. LES DONES SÀVIES lanza dardos en sus premisas, desde la genialidad del autor hacia la mediocridad de la sociedad. Pero, si esto es así (que lo es) ¿en qué momento asumimos los espectadores nuestro adocenamiento y quién es suficientemente competente como para erigirse en juez? Tanto en la trama como en la puesta en escena hay escarnio para todos. La pedantería cultural del vendedor de humo se mostrará en escena sin pudor alguno.

La escenografía de Enric Romaní requiere, en primer lugar, incluir a la platea en la reunión-representación de los protagonistas. Además, debe reducir el espacio escénico para que los dos intérpretes puedan realizar los cambios de personaje y mantener la magia de la función. Por si esto fuera poco, el biombo que parece simplificar el asunto realiza (gracias al movimiento de los actores) todas las funciones, además de las entradas y salidas, que el libreto propicia. Todo esto sucede con ritmo y naturalidad, sin frenar nunca la narrativa propia del espectáculo. En combinación con la sutil composición musical de Gerard Sesé y la magnífica coreografía de Júlia Bonjoch, la factura técnica y artística del espectáculo resulta redonda. A destacar, también, la iluminación de Adrià Aubert.

Ricard Farré y Enric Cambray ofrecen dos interpretaciones extraordinarias. Ambos se desdoblan en todos los personajes de la obra (y en alguno directamente asumido de la realidad de las parrillas televisivas autóctonas) generando una entidad propia para cada uno, con unos matices reconocibles para todos ellos. El vestuario de Marc Udina convierte funcionalidad en proeza estética y, mediante los desternillantes cambios de vestuario a la vista del espectador, los dos lo utilizan para sus personajes. La dicción y sensibilidad para el verso de Farré sigue impactando tanto (o más) que en su anterior Molière, "L'Avar". Cambray no se queda corto y consigue provocar el delirio del público con la ejecución facial y corporal de todos sus personajes. Las dotes cómicas de ambos resultan tan insólitas hoy en día en una propuesta de estas características como celebradas por los asistentes durante la acertadísima ruptura de la cuarta pared. Es envidiable la capacidad de esta pareja de artistas para salir y entrar del contexto de la obra a la realidad del momento mismo de la representación con semejante desenvoltura.

Finalmente, el montaje resulta un éxito rotundo por las razones ya expuestas. En especial por esa reflexión constante durante el desarrollo de la función de la cultura que ejecuta el poder dominante: su uso como una herramienta de control antes que de acceso al conocimiento. En todas sus transgresiones figurativas, esta versión de LES DONES SÀVIES consigue mantenerse rotundamente fiel al original de Molière. Atentos, que nos encontramos ante uno de los espectáculos de la temporada (y ante uno de los mejores carteles que hemos visto últimamente, obra de May Circus). Impendible.

Crítica realizada por [Fernando Salla](#)

CONTACTE

MARINA MARCOS
marina@elmalda.cat

ENRIC CAMBRAY
639220176
enriccambray@gmail.com

RICARD FARRÉ
605857554
ricardfarrebaldrich@gmail.com

